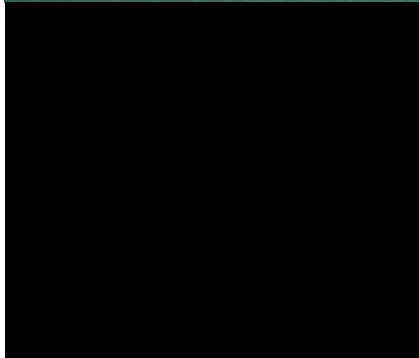

© Joaquín Fernández

Ha pasado más de un año del inicio de la pandemia y la sociedad ha reaccionado modificando sus hábitos de vivir. Ahora las viviendas han adquirido el papel que siempre han tenido en la sociedad y que habían quedado olvidadas por el paso del tiempo y los nuevos hábitos sociales, como los viajes, las reuniones o el ocio.

La pandemia nos han hecho usar las viviendas como hace tiempo no se usaban. Recuerdo un comentario de un profesor de la universidad que decía: "El ser humano pasa más del 80% de su tiempo dentro de un edificio?". Es verdad, pero lo que había pasado hasta ahora es que estábamos fuera de casa. Ahora esa proporción se ha dirigido hacia nuestro hogar y hemos visto las carencias.

En Estados Unidos la sociedad ha reaccionado de manera unitaria modificando sus tendencias de vida. La principal ha sido la vuelta a la casa unifamiliar. La mítica casa americana donde las familias disfrutaban del espacio, el jardín y la privacidad que proporciona tener tu propio terreno.

Las familias han vuelto al hogar dejando las ciudades congestionadas.

Las ciudades llenas de rascacielos se han convertido en trampas para la pandemia, siendo ciudades verticales donde coger el ascensor es subirse al metro. Con el distanciamiento social y con edificios que albergan más de 500 personas, los ascensores han sido el punto de miedo de muchos residentes donde, a pesar de ser espacios muchos más grandes que en nuestras ciudades, no dejaban de ser escasos para la demanda de usuarios.

Otro factor importante que ha sucedido, gracias a la facilidad de movilidad del país, ha sido la migración del Norte al Sur. Las ciudades más desarrolladas del Norte de América han sufrido un éxodo migratorio negativo a favor de áreas cálidas y tropicales.

El estado de Florida ha recibido una migración del norte descomunal motivada por el cambio de edificio de viviendas a casa, y también se han sumado las ventajas del teletrabajo y las conexiones para desplazarse a áreas de mejor clima, teniendo la ventaja de un país que dispone de clima polar y clima tropical. La pregunta ha sido, "¿nos vamos a una casa al Caribe?". ¿Por qué no?

La composición de trama urbana extensiva de las ciudades americanas favorece la facilidad de seguir viviendo en las grandes ciudades, pero en suburbios de casas donde la comodidad de tenerlo todo y vivir en una casa es mucho más fácil. Las urbes extensivas típicas de casa,

jardín, perro y coche ha sido el foco de atención de este último año generando un incremento de las ventas de más del 70% con una subida de precios en las viviendas de más del 25%.

A este cambio de tendencia de edificio a casa, se ha sumado que además son casas que han necesitado reformas, y los stocks bajo mínimos han generado la imposibilidad de reformar, ya que no había materiales de construcción ni electrodomésticos, se ha hecho evidente el problema de la globalización.

"Back to Future IV", quiere reflejar la vuelta a la casa americana en las grandes urbes, en el cambio de tendencia de la sociedad buscando más espacio, menos aglomeración y la tranquilidad de poder elegir dónde vivir, independientemente del trabajo ya que se ha desplazado la producción a las viviendas en muchos de los sectores.

Joaquin Fernandez, arquitecto. Corresponsal del COAC en Miami, EUA. Julio 2021

Inicieu sessió per a enviar comentarisCatalà

Tornar

© Joaquín Fernández

Ha passat més d'un any des de l'inici de la pandèmia i la societat ha reaccionat modificant els

seus hàbits de viure. Ara els habitatges han adquirit el paper que sempre han tingut en la societat i que havia quedat oblidat pel pas del temps i els nous hàbits socials, com els viatges, les reunions o l'oci.

La pandèmia ens ha fet utilitzar els habitatges com fa temps que no s'utilitzaven. Recordo un comentari d'un professor de la universitat que deia: "L'ésser humà passa més del 80% del seu temps dins d'un edifici". És veritat, però el que havia passat fins ara és que estàvem fora de casa. Ara aquesta proporció s'ha dirigit cap a la nostra llar i hem vist les mancances.

Als Estats Units, la societat ha reaccionat de manera unitària modificant els seus estils de vida. El principal ha estat la tornada a la casa unifamiliar. La mítica casa americana on les famílies gaudeixen de l'espai, el jardí i la privacitat que proporciona tenir el teu propi terreny.

Les famílies han tornat a la llar deixant les ciutats congestionades.

Les ciutats plenes de gratacels s'han convertit en trampes per a la pandèmia, essent ciutats verticals on agafar l'ascensor és com pujar al metro. Amb el distanciament social i amb edificis que alberguen més de 500 persones, els ascensors han estat el punt de temor per a molts residents. Malgrat ser espais molts més grans que a les nostres ciutats, no deixaven de ser escassos per l'elevada demanda d'usuaris.

Un altre factor important, gràcies a la facilitat de la mobilitat del país, ha estat la migració del Nord a Sud. Les ciutats més desenvolupades del Nord d'Amèrica han patit un èxode migratori negatiu a favor d'àrees càlides i tropicals.

L'estat de Florida ha rebut una migració de nord descomunal motivada pel canvi d'edifici d'habitatges a casa, i també s'hi han sumat els avantatges del teletreball i les connexions per desplaçar-se cap a àrees amb un clima millor, i el fet que es tracta d'un país que disposa de clima polar i de clima tropical. La pregunta ha estat, "marxem a una casa, al Carib?". I per què no?

La composició de la trama urbana extensiva de les ciutats americanes afavoreix la facilitat de seguir vivint a les grans ciutats, però en suburbis de cases on la comoditat de tenir-ho tot i viure en una casa és molt més fàcil. Les urbs extensives típiques de casa, jardí, gos i cotxe han estat el focus d'atenció d'aquest darrer any generant un increment de les vendes de més del 70% amb una pujada de preus en els habitatges de més del 25%.

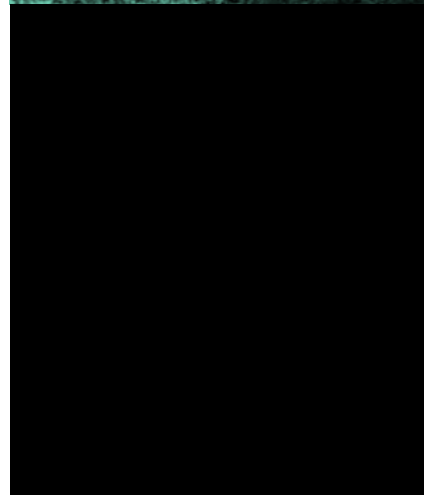
A aquest canvi de tendència d'edifici cap a casa, s'hi ha sumat el fet que són cases que han necessitat reformes, i davant la impossibilitat de reformar amb els estocs sota mínims, ja que no hi havia materials de construcció ni electrodomèstics, s'ha fet evident el problema de la globalització.

"Back to Future IV", vol reflectir la tornada a la casa americana a les grans urbs, en el canvi de tendència de la societat buscant més espai, menys aglomeració i la tranquil·litat de poder triar on viure, sense importar el treball ja que s'ha desplaçat la producció als habitatges en molts dels sectors.

Joaquin Fernandez, arquitecte. Corresponsal del COAC a Miami, EUA. Juliol 2021

[Inicieu sessió](#) per a enviar comentaris [Español](#)

[Tornar](#)

La pandemia del Covid-19 ha favorecido una importante reflexión dentro del mundo de la arquitectura sobre el futuro de nuestras ciudades. Este argumento sigue siendo de actualidad con la llegada inminente del Fondo Europeo de Recuperación, **Next Generation EU** que tiene como objetivo la creación de ecosistemas resilientes.

Dentro de este marco, hace unos meses tuve la ocasión de entrevistar al arquitecto y urbanista **Alfonso Femi** (* 1) que durante el año pasado participó en numerosas mesas redondas organizadas por las administraciones de diferentes ciudades italianas, entre ellas Milán , dedicadas precisamente a este tema.

Durante la entrevista, Femi afirmaba que no se pueden pensar modelos concretos o imaginar fórmulas mágicas, sino que lo más importante es buscar un cambio en la política que gestiona y administra nuestro territorio. Y por lo tanto, conseguir recuperar la atención sobre los barrios y las comunidades que habitan las ciudades y en la relación que éstas tienen con el espacio público. Sobre todo, remarcaba la importancia de mejorar las infraestructuras digitales de todo el país, una operación que significaría un verdadero acto democrático. Otro elemento, según él muy importante, es el empoderamiento de la ciudadanía para obtener una aportación cívica consistente, más atenta y exigente con la administración.

Pero para realizar y desarrollar este argumento se necesita tiempo, es por eso que el arquitecto proponía empezar esta transformación buscando un tema transversal que fuese crucial para recalificar todo el país. Este elemento podría ser la escuela y apuntaba de manera textual que "la ciudad es escuela y la escuela es ciudad".

Recuperamos los estudios realizados por el programa **Torino fa scuola** (* 2), una relevante iniciativa que nace en 2016 a partir de la investigación de la Fondazione Agnelli, la obra social de la Compagnia San Paolo y la colaboración del Ayuntamiento de Turín, cuyo objetivo era precisamente reflexionar sobre los ambientes de la instrucción italiana para poder mejorar la funcionalidad de los centros educativos, incluir nuevos modelos de didáctica e integrar las generaciones futuras a la colectividad. En los estudios previos realizados por el programa se detectaban datos muy significativos sobre el estado de las escuelas italianas. Dos tercios de los edificios actualmente tienen más de 40 años y principalmente fueron construidos durante el período entre 1961-1975, época del "baby boom" itálico. Si nos fijamos más concretamente en la región del Piamonte, la media de edad de las estructuras alcanza los 64 años. De aquí podemos fácilmente deducir que el patrimonio escolástico es obsoleto, especialmente en tres de sus aspectos principales: la seguridad, la sostenibilidad ambiental y la didáctica. Considerando que en 2030 las escuelas del país tendrán un millón menos de alumnos, el estudio llegaba a la conclusión de que la solución más adecuada podría ser la rehabilitación de las estructuras existentes. De este programa salió un proyecto virtuoso realizado por el estudio de arquitectura BDR Bureau, la rehabilitación de la escuela Enrico Fermi en Turín. (* 3)

Durante el 2020, Femi junto con el economista Ivo Allegro, Iniziativa Finanza e Innovazione, la Fondazione por el Architettura y el Colegio de Arquitectos de Turín organizaron el Think Tank **Scuola Social Impact** (* 4). Hablando, durante la entrevista, de este proyecto de

investigación, el arquitecto cita una frase de un estudiante que le impactó mucho: **"incluso cuando la escuela está abierta para nosotros es un lugar cerrado"**. Por este hecho, según él sería interesante pensar y proyectar las escuelas según los criterios de arquitectura cronotópica (* 5), es decir lugares donde el espacio y el tiempo se unen, donde el uso de este espacio es híbrido y las diferentes actividades y usuarios se pueden pasar el testigo durante el día. Este mismo concepto aplicado a la escuela permitiría establecer una economía social que convertiría los centros escolásticos en espacio público, abiertos durante todo el día y toda la semana, transformando las escuelas en un baricentro por los jóvenes y un lugar de referencia para la comunidad.

Pero para poder lograr este objetivo es muy necesario que la política se responsabilice y tome decisiones a favor de la escuela, sobre todo si consideramos que la educación, junto con la sanidad, son actualmente las únicas grandes funciones públicas importantes.

Aina Pérez y Virgen, arquitecta. Corresponsal del COAC en Turín, Italia.

Referencias:

***1.** Entrevista a Alfonso Femia per la revista digital ?Arquitectura y Empresa?:
<https://arquitecturayempresa.es/noticia/entrevistas-exclusivas-arquitectura-y-empresa-alfonso-femia>

***2.** Fondazione Agnelli. Rapporto sull'edilizia scolastica. Editori Laterza, 2019.

Breve presentación de los resultados del estudio: <https://www.fondazioneagnelli.it/wp-content/uploads/2019/11/presentazione-Rapporto-edilizia-scolastica.pdf>

***3.** Escuela Enrico Fermi, Torino. Estudi BDR Bureau:
<https://www.bdrbureau.com/portfolio/fermi-secondary-school/>

***4.** Femia, A. Scuola Social Impact. Far ripartire il paese dalla scuola. 500x100 Publishers, 2021. Vídeo presentació de l'estudi:
https://www.dedalominosse.org/ita/2021_scuola_social_impact.php

***5.** Referencias sobre la arquitectura cronotópica:

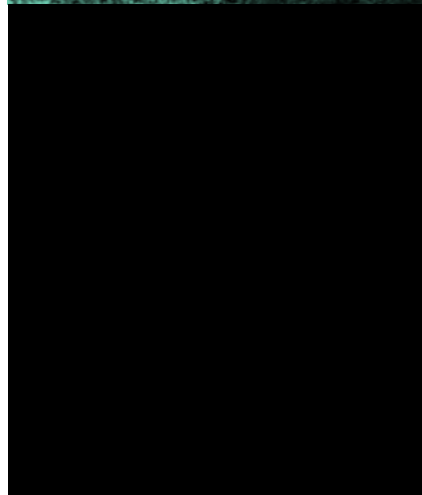
- Josep Muntanola Thornberg. Seminario Internacional revista Architectonics. ?Hacia una arquitectura dialógica: La construcción de escenarios para la vida?. UPC, 2011.
<https://pa.upc.edu/ca/Varis/altres/arqs/congresos/seminari/muntanola.pdf>

- Magda Saura Carulla. Ponència: ?Introducción a una arquitectura cronotópica y algorítmica?. International Workshop COAC, 2011.
<https://upcommons.upc.edu/bitstream/handle/2117/19312/ARP.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

- Ricoeur, P. Les parcours de la reconnaissance. París: Stock, 2005.

[Inicieu sessió](#) per a enviar comentaris

[Tornar](#)

La pandèmia de la Covid-19 ha afavorit una important reflexió dins el món de l'arquitectura sobre el futur de les nostres ciutats. Aquest argument segueix sent d'actualitat amb l'arribada imminent del Fons Europeu de Recuperació, **Next Generation EU** que té com a objectiu la creació d'ecosistemes resilients.

Dins aquest marc, fa uns mesos vaig tenir l'ocasió d'entrevistar l'arquitecte i urbanista **Alfonso Femia** (*1) que durant l'any passat va participar a nombroses taules rodones organitzades per les administracions de diferents ciutats italianes, entre elles Milà, dedicades precisament a aquest tema.

Durant l'entrevista, Femia afirmava que no es poden pensar models concrets o imaginar fórmules màgiques, sinó que el més important és buscar un canvi en la política que gestiona i administra el nostre territori. I per tant, aconseguir recuperar l'atenció sobre els barris i les comunitats que habiten les ciutats i en la relació que aquestes tenen amb l'espai públic. Sobretot, remarcava la importància de millorar les infraestructures digitals de tot el país, una operació que significaria un veritable acte democràtic. Un altre element, segons ell molt important, és l'apoderament de la ciutadania per obtenir una aportació cívica consistent, més atenta i exigent amb l'administració.

Però per realitzar i desenvolupar aquest argument es necessita temps, és per això que l'arquitecte proposava començar aquesta transformació buscant un tema transversal que esdevingués crucial per requalificar tot el país. Aquest element podria ser l'escola i apuntava de manera textual que 'la ciutat és escola i l'escola és ciutat'.

Recuperem els estudis realitzats pel programa **Torino fa scuola** (*2), una rellevant iniciativa que neix el 2016 a partir de la investigació de la *Fondazione Agnelli*, l'obra social de la *Compagnia San Paolo* i la col·laboració de l'Ajuntament de Torí, l'objectiu del qual era precisament reflexionar sobre els ambients de la instrucció italiana per poder millorar la funcionalitat dels centres educatius, incloure nous models de didàctica i integrar les generacions futures a la col·lectivitat. En els estudis previs realitzats pel programa es detectaven dades molt significatives sobre l'estat de les escoles italianes. Dos terços dels edificis actualment tenen més de 40 anys i principalment van ser construïts durant el període entre 1961-1975, època del 'baby boom' italià. Si ens fixem més concretament en la regió del Piemont, la mitjana d'edat de les estructures arriba als 64 anys. D'aquí en podem fàcilment deduir que el patrimoni escolàstic és obsolet, especialment en tres dels seus aspectes principals: la seguretat, la sostenibilitat ambiental i la didàctica. Considerant que el 2030 les escoles del país tindran un milió menys d'alumnes, l'estudi arribava a la conclusió que la solució més adequada podria ser la rehabilitació de les estructures existents. D'aquest programa en va sortir un projecte virtuós realitzat per l'estudi d'arquitectura *BDR Bureau*, la rehabilitació de l'escola Enrico Fermi a Torí. (*3)

Durant el 2020, Femia juntament amb l'economista Ivo Allegro, *Iniziativa Finanza e Innovazione*, la *Fondazione per l'Architettura* i el Col·legi d'Arquitectes de Torí van organitzar el Think Tank **Scuola Social Impact** (*4). Parlant, durant l'entrevista, d'aquest projecte de recerca, l'arquitecte cita una frase d'un estudiant que el va impactar molt: **'fins i tot quan l'escola està oberta per nosaltres és un lloc tancat'**. Per aquest fet, segons ell seria interessant pensar i projectar les escoles segons els criteris d'arquitectura

cronotòpica (*5), és a dir llocs on l'espai i el temps s'uneixen, on l'ús d'aquest espai és híbrid i les diferents activitats i usuaris es poden passar el testimoni durant el dia. Aquest mateix concepte aplicat a l'escola permetria establir una economia social que convertiria els centres escolàstics en espai públic, oberts durant tot el dia i tota la setmana, transformant les escoles en un baricentre pels joves i un lloc de referència per la comunitat.

Però per poder aconseguir aquest objectiu és molt necessari que la política es responsabilitzi i prengui decisions a favor de l'escola, sobretot si considerem que l'educació, juntament amb la sanitat, són actualment les úniques grans funcions públiques importants.

Aina Pérez i Verge, arquitecta. Corresponsal del COAC a Torí, Itàlia.

Referències:

***1.** Entrevista a Alfonso Femia per la revista digital 'Arquitectura y Empresa':
<https://arquitecturayempresa.es/noticia/entrevistas-exclusivas-arquitectura-y-empresa-alfonso-femia>

***2.** Fondazione Agnelli. Rapporto sull'edilizia scolastica. Editori Laterza, 2019.

Breu presentació dels resultats de l'estudi: <https://www.fondazioneagnelli.it/wp-content/uploads/2019/11/presentazione-Rapporto-edilizia-scolastica.pdf>

***3.** Escola Enrico Fermi, Torino. Estudi BDR Bureau:
<https://www.bdrbureau.com/portfolio/fermi-secondary-school/>

***4.** Femia, A. Scuola Social Impact. Far ripartire il paese dalla scuola. 500x100 Publishers, 2021. Vídeo presentació de l'estudi:
https://www.dedalominosse.org/ita/2021_scuola_social_impact.php

***5.** Referències sobre l'arquitectura cronotòpica:

- Josep Muntanola Thornberg. Seminari Internacional revista Architectonics. 'Hacia una arquitectura dialógica: La construcción de escenarios para la vida'. UPC, 2011.
<https://pa.upc.edu/ca/Varis/altres/arqs/congresos/seminari/muntanola.pdf>

- Magda Saura Carulla. Ponència: 'Introducción a una arquitectura cronotópica y algorítmica'. International Workshop COAC, 2011.
<https://upcommons.upc.edu/bitstream/handle/2117/19312/ARP.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Inicieu sessió per a enviar comentaris [Español](#)

[Tornar](#)

« [primer](#) [anterior](#) ? [21](#)[22](#)[23](#)[24](#) **25** [26](#)[27](#)[28](#)[29](#) ? [següent](#) [últim](#) »

[more](#)